

Unapređivanje saradnje – Bilten

Ipa programa prekogranične saradnje
Crna Gora-Albanija i Crna Gora-Kosovo
2014-2020

Avgust 2019

IZVOR: NEPOGODE NE POZNAJU GRANICE

SADRŽAJ

Peto izdanje biltena donosi informacije o aktivnostima i događajima koji su sprovedeni u Ipa programima prekogranične saradnje Crna Gora - Albanija i Crna Gora - Kosovo* 2014-2020.

Više informacija o programima možete pronaći u nastavku.

Ipa program prekogranične saradnje Crna Gora - Albanija 2014-2020

Opšti cilj programa je promovisanje/jačanje dobrosusjedskih odnosa i socio-ekonomskog razvoja pograničnih regija, kroz valorizaciju njihovog turističkog potencijala, ekološki održiv i društveno inkluzivni ekonomski razvoj, uvažavajući njihovo zajedničko kulturno i prirodno nasljeđe.

Kliknite [ovdje](#) za više informacija.

Ipa program prekogranične saradnje Crna Gora - Kosovo 2014-2020

Opšti cilj programa je poboljšanje standarda i kvaliteta života ljudi u programskom području, kroz ekološki održiv i socijalno inkluzivni ekonomski razvoj regiona, uz poštovanje zajedničke kulturne i prirodne baštine.

Kliknite [ovdje](#) za više informacija.

- »»» Prekogranična saradnja kao spona za regionalni razvoj i međusektorsku sinergiju2
- »»» Vijesti iz projekata finansiranih u okviru Prvog poziva Ipa programa prekogranične saradnje Crna Gora – Albanija.....3
- »»» Vijesti iz projekata finansiranih u okviru Prvog poziva Ipa Programa prekogranične saradnje Crna Gora - Kosovo6
- »»» Osmi sastanak Upravnog odbora projekta održan u Plavu..... 8

Ova publikacija je izdata uz podršku Evropske unije. Sadržaj ove publikacije je isključiva odgovornost Zajedničkog tehničkog sekretarijata Programa prekogranične saradnje Crna Gora – Albanija i Crna Gora – Kosovo i ne predstavlja nužno stavove Evropske unije.

ΕΛΛΟΤΣΚΕ ΠΟΛΙΤΕ
KOSOVO I UG BIEGQZBIAIJS UNISUO ZBIAOAG

*Ovakvo imenovanje ne dovodi u pitanje stavove o statusu, i u skladu je sa rezolucijom UNSCR 1244 i Mišljenjem Međunarodnog suda pravde o kosovskom proglašenju nezavisnosti.

Ovaj projekat je finansiran
od strane Evropske unije

MNE – ALB
IPA-PROGRAM PREKOGRAIČNE SARADNJE
CRNA GORA – ALBANIJA 2014-2020

MNE – KOS
IPA-PROGRAM PREKOGRAIČNE SARADNJE
CRNA GORA – KOSOVO 2014-2020

Prekogranična saradnja kao spona za regionalni razvoj i međusektorsku sinergiju

Projekat *Uklete planine – izvrsna vanjska destinacija* koje trenutno sprovode Regionalna agencija – West (RDA-West) sa Kosova i Agencija za regionalni razvoj Bjelasice, Komova i Prokletija (RDA BKP) ima za cilj podršku u daljem razvoju prekograničnog pojasa Prokletija kao turističke destinacije na otvorenom. Obje agencije su mišljenja da prekoračni programi imaju važnu ulogu u ostvarivanju vizija i ciljeva ove dvije organizacije, a koji se odnose na sprovođenje kvalitetnih projekata koji će omogućiti uravnotežen razvoj zapadnog regiona Kosova i sjevera Crne Gore.

Njihov partner u projektu, Opština Peć, smatra prekogranične programe jednako važnim u ostvarivanju strateških ciljeva opštinske administracije, pružajući mogućnost sprovođenja projekata koji drugačije ne bi bili mogući imajući u vidu ograničena sredstva opštinskog budžeta.

Prekogranična saradnja omogućila je stvaranje mnoštva sinergija između javnih, privatnih i društvenih sektora, čiji predstavnici zajednički sprovode projekte i inicijative koje pomažu razvoju opštine na mnogim poljima. S druge strane, Turistička organizacija Plav naglašava da ovaj projekat predstavlja razvoj prekogranične ponude koja je važna za ekonomski razvoj ove male opštine, jedne od najslabije razvijenih u zemlji.

Početne aktivnosti projekta sprovedene su na Kosovu. „*Za sve partnere u projektu, od velike je koristi razmjena informacija, vještina i znanja sa kolegama u susjednoj zemlji i ovo je samo po sebi korisno iskustvo, ne samo za vrijeme pripreme projekata za apliciranje za grant, već i za vrijeme njihovog sprovođenja.*“

„Ovakva razmjena iskustva navela nas je na to da identifikujemo i druge potencijalne razvojne projekte koje ćemo pokušati da zajednički sprovedemo. Prethodno realizovani projekti u drugim zemljama, mogu se uspješno primijeniti u susjednoj zemlji. Na kraju, omogućena prilika za zajednički rad stvorila je platformu za buduću saradnju koja će ići izvan prekograničnog programa.“ Krajnji korisnici smatraju da će projekat imati uticaj na razvoj turizma u ovom regionu i da će

pružiti veće mogućnosti za sve one koji rade na polju turizma, avanturističkih sportova i rekreacija na otvorenom.

„*Smatramo da su naši ulozi vrednovani i da su uzeti u obzir za sprovođenje projektnih aktivnosti, kao i kupovine opreme i materijala koji će biti korišteni za potrebe projekta i izvan njega*“ rekao je **Nol Krasnići** iz NVO „Marimangat“ koja promovise i organizuje planinarenje i avanturističke sportove.

„*Prirodne ljepote koje nude planinska područja regiona, kao i zajednička kultura i nasljeđe njihovih stanovnika, predstavljaju dodatnu*

vrijednost za sve, a posebno za posjetioce ovog mjesta i turiste“ rekao je **Raif Đikoli** iz planinarskog udruženja NVO „Đeravica“.

Sama činjenica da se potražnja za turističkim uslugama povećava, možda bi program prekogranične saradnje mogao uzeti u obzir da tokom razvoja njegovih grant šema i poziva za dostavljanje projekata, uključi i *sub-granting*.

Arian Hardži iz NVO „BSF/BPK“, planinarsko-biciklističkog udruženja sa Kosova, rekao je da je ovaj projekat pružio dodatni podsticaj svima da rade zajedno i da će ova razmjena iskustava i znanja osigurati da se obje strane razvijaju, kreirajući mrežu organizacija i pojedinaca koji imaju iste ciljeve i vrijednosti.

Virtut Gacaferi iz Balkan Natural Adventure kompanije je uvjeren da će, sudeći prema dosadašnjim ostvarenim rezultatima, projekat pružiti proizvode i rezultate koji će imati značajan uticaj na razvoj turizma regije, i koji će pružiti veće mogućnosti za sve one koji rade na polju turizma, avanturističkih sportova i rekreacije na otvorenom.

Vijesti iz projekata finansiranih u okviru Prvog poziva Ipa Programa prekogranične saradnje Crna Gora - Albanija

Organizovana studijska posjeta jugu Albanije, edukativni treninzi i Fair Fest 2019

U okviru projekta *Ženska strana kvaliteta* tokom maja 2019. godine, UET centar u saradnji sa Opštinom Mirdite, Opštinom Ulcinj i nevladinom organizacijom MogUL organizovao je zajedničku studijsku posjetu Albaniji za žene iz obje zemlje koje učestvuju u projektu. Naime, učesnice su posjetile Permet i Đirokastru (jug Albanije) gdje su se informisale o lokalnoj proizvodnji i promociji lokalnih proizvoda.

Takođe, tokom maja, Monitoring grupa Ulcinj - MogUL završila je planirane treninge koji su bili prilagođeni ženama iz ruralnih područja Ulcinja. S druge strane, UET centar je u saradnji sa opštinom Mirdite organizovao još jednu sesiju treninga sa ženama regiona Mirdita. Tokom obuke bile su obrađene teme *Kriterijumi za sigurnost hrane* i *Procjena finansijske uspješnosti*.

U okviru ovog projekta organizovan je *Fair Fest 2019* u periodu od 16. do 18. avgusta 2019. godine tokom kojeg su žene iz ulcinjskih ruralnih područja imale priliku da promovišu svoje domaće proizvode i vještine stečene tokom obuka organizovanih u okviru projektnih aktivnosti. Svečano otvaranje Sajma domaćih proizvoda *Fair Fest 2019* održano je 16. avgusta 2019. godine na Pristanu u Ulcinju. Otvaranju su prisustvovali gradonačelnik Opštine Ulcinj **Loro Nrekić**, **Zana Sarvan** iz turističke organizacije Ulcinja, **Armend**

Mila iz Ministarstva turizma i **Almir Čaušević** iz Zajedničkog tehničkog sekretarijata. Polaznici su imali priliku da uživaju u bogatom kulturno-umjetničkom programu, kao i da probaju lokalne proizvode koje su pripremile preduzetnice. Sajam je posjetilo oko 3000 posjetilaca.

Bolji uslovi rada za komunalna preduzeća u Beranama i Malesi e Male

U okviru projekta *Zelena ostrva* nabavljeno je novo vozilo za prikupljanje i odlaganje otpada za Komunalno preduzeće u Beranama. U Albaniji će komunalno preduzeće u Malesi e Male narednih mjeseci takođe biti opremljeno novim vozilom za prikupljanje i odlaganje otpada.

Pored toga, 26. jula 2019. godine u Beranama organizovano je prvo prekogranično predavanje o nacionalnom i EU zakonodavstvu u vezi sa životnom sredinom i otpadom. Predavanju su prisustvovala 32 učesnika koji su imali priliku da unaprijede svoje znanje o nacionalnom i EU zakonodavstvu koji se odnose na životnu sredinu i upravljanje otpadom.

Predavanje je takođe imalo za cilj da podstakne razmjenu iskustava između dvije opštine i davanje temeljnih informacija i sugestija o upravljanju otpadom, zaštiti životne sredine u vezi sa nacionalnim i EU standardima, zaposlenima i institucijama koje su na različitim nivoima zadužene za prikupljanje otpada na svojim teritorijama. Drugo prekogranično predavanje biće održano u Skadru u septembru 2019.

Povećana svijest stanovništva u prekograničnom području o zaštiti od poplava i spašavanju

U okviru projekta *Nepogode ne poznaju granice*, FORS Montenegro je u saradnji sa Direkcijom za vanredne situacije Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore i prefekturom Skadar sproveo većinu predviđenih aktivnosti u roku. Nakon održanih obuka, radionica i okruglih stolova, očekuje se da oprema za zaštitu i spašavanje bude nabavljena i isporučena krajnjim korisnicima u narednom periodu. Shodno tome, u vezi sa sistemom predviđanja i ranog upozorenja, kao i prekograničnom saradnjom na terenu, jedan set opreme sistema ranog upozorenja je kupljen i predat nadležnim institucijama u

Crnoj Gori.

Štaviše, uzevši u obzir povećanu svijest stanovništva u prekograničnom području i ciljnih opština o zaštiti od poplava i spasavanju i riziku od katastrofa (DRR), projektni partneri organizovali su set kampanja i proizveli određeni promotivni materijal. Naime, održali su 17 predavanja za srednjoškolce o DRR-u i organizovali sedam radionica na temu zaštite od poplava u lokalnim zajednicama. Pored toga, promotivna kampanja podrazumjevala je i konferencije za štampu, TV i radio emisije, članke iz novina i tekstove veb stranica, kao i distribuciju brošura i letaka.

Adaptirana unutrašnjost ruralnih domaćinstava u Crnoj Gori

U periodu od maja do avgusta 2019. godine, projektni partneri u okviru projekta *Očuvanje kulturnog pejzaža Albanije i Crne Gore* sprovedli su terenski rad sa ciljem da adaptiraju i uklope izgled domaćinstava u kulturni pejzaž prekograničnog područja.

Ova aktivnost koja je predviđala unutrašnje uređenje seoskih domaćinstava u duhu tradicije i ambijenta u kome se domaćinstva nalaze, obuhvatilo je 10 domaćinstava iz opština Berane, Petnjice, Andrijevica, Plava i Gusinja. Domaćinstva su smještena u selima u ruralnim sredinama kao što su sela Konjuhe i Kralje u Opštini Andrijevica, Grebaje u Opštini Gusinje itd. Tradicionalni elementi, rukotvorine i predmeti od prirodnih materijala bili su u fokusu ovih aktivnosti.

Sajam malina u Petnjici

Opština Petnjica, Nacionalno udruženje malinara Crne Gore, Srednja škola Petnjica, Nacionalna stručna škola „Ndre Mjeda“ i NVO COSPE Albanija, kao partneri u okviru projekta *Mladi Crne Gore i Albanije u zasadima malina*, od početka projekta organizovali su određeni broj radionica za lokalne proizvođače malina.

Naime, devet radionica organizovano je u Bušatu (Vau i Dejes, Albanija), dok je osam radionica organizovano u Petnjici. Stručnjaci za proizvodnju malina koji su do sada vodili radionice su bili Nebojša Veličković, Adis Ličina i Ivona Jočić.

Sajam malina kao ključna aktivnost održan je 26. jula 2019. godine u Petnjici i organizovan je na platou ispred opštine Petnjica.

Na sajmu su bili prisutni predstavnici svih partnerskih organizacija iz Crne Gore i Albanije, dok su se prisutnima obratili koordinator projekta Ismet Latić, direktor stručne srednje škole „Ndre Mjeda“ iz Bušata Ruždi Kapidanja, i zamjenik načelnika Opštine Petnjica Muslija Kalić.

Na štandovima su korisnici imali priliku da predstave svoje proizvode, a posjetioci sajma priliku da probaju proizvode uzgajivača malina i drugih poljoprivrednika iz Petnjice i okoline, uključujući proizvode nekih korisnika iz Albanije. Pored njih, Srednja škola Petnjica i lokalna turistička organizacija Petnjice predstavili su svoje proizvode i ponude na štandovima.

Prava djece da budu razmotrena u okviru procesa donošenja odluka

Asocijacija za demokratski prosperitet - ZID (ADP-ZID) u saradnji sa Centrom "Djeca danas" iz Albanije, prethodno je održala prvu regionalnu radionicu za razmjenu znanja na kojoj su učesnici imali mogućnost da dobiju detaljne informacije o planiranju turističkih proizvoda, prodaje, marketinga, promocije i lokalnog partnerstva u turističkom sektoru. Takođe, organizovan je sastanak umrežavanja koji je okupio stručnjake iz oblasti turizma, članove turističkih organizacija, turističkih agencija, ugostitelja i članove civilnog društva, sa ciljem da podstakne razvoj saradnje u regionu razvojem zajedničkih paketa turističke ponude u pograničnoj regiji Crne Gore i Albanije. Pored toga, početkom ove godine u Crnoj Gori i Albaniji održan je set modularnih obuka čiji je cilj promocija zajedničkih proizvoda.

Druga regionalna radionica *Dječiji turizam u prekograničnoj oblasti* održana je u Lješju u Albaniji od 21. do 23. juna 2019. godine. Na radionici su učesnici imali priliku da nadgrade znanje o dječijim pravima i o važnosti razmatranja tih prava u procesu donošenja odluka. Pored toga, učesnici su imali priliku da se upoznaju sa inovacijama održivosti u turizmu i ugostiteljstvu, karakteristikama turizma

prilagođenog djeci, tržišni potencijal turizma prilagođenom djeci, kao i standarde i zahtjeve tržišta.

Gastronomija u prekograničnoj regiji

U cilju stvaranja turističke ponude prekograničnog regiona zasnovane na gastronomiji, otkriveno je i standardizovano 45 starih i tradicionalnih recepata za upotrebu u lokalnim hotelima i restoranima u okviru projekta *Lokalna gastronomija kao turistička ponuda prekograničnog regiona*. Kao rezultat sprovedenih aktivnosti, finalizovana je Ruta meda i Ruta poslastica, dok su obučene lokalne porodice koje su uključene u Gastro rutu.

U toku je postavljanje mjesta za degustaciju u domaćinstvima odabranih lokalnih porodica. Štaviše, dizajn menija i znakova za mala i srednja preduzeća je završen kao dio aktivnosti brendiranja, uključujući brend i logo *Mountain Bounty*. U narednom periodu se takođe očekuje objavljivanje prekograničnog kuvara.

Otkriveni ostaci Tumba grada

Prvi rezultati projekta *Proširenje saradnje - od hrišćanskih starina do unaprijeđenog turizma*, su predstavljani pres konferencijom koja je održana 4. juna 2019. u Donjoj Ržanici blizu Berana.

1

1a

2

Projektni tim je na konferenciji predstavio arheološke iskopine u Donjoj Ržanici kod Berana gdje su otkrili ostatke Tumba-grada, sa neprocjenjivim arheološkim blagom.

Učesnicima su se obratili savjetnik predsjednika Opštine Berane Darko Stojanović, direktorica Polimskog muzeja Violeta Folić, šef Kancelarije za međunarodnu saradnju u Srpskoj pravoslavnoj crkvi u Crnoj Gori, đakon Konstantin Dojić i šefica Zajedničkog tehničkog sekretarijata za programe prekogranična saradnje Crna Gora – Albanija i Crna Gora – Kosovo, Sanja Todorović.

Nakon uvodnih izlaganja, Predrag Lutovac, arheolog u Polimskom muzeju predstavio je najvažnije aktivnosti, dok je Milija Pantović, konzervator, govorio o arheološkim lokalitetima.

Do sada su sprovedene dvije faze arheoloških istraživanja na ovom lokalitetu. U prvoj fazi stručni tim od pet članova i 15 radnika na ručnom iskopu zemlje, obavio je sve pripremne radove i realizovao dio arheoloških i konzervatorskih istraživanja. U drugoj fazi arheoloških istraživanja nastavljeni su radovi na najvišojem platou grada. Prilikom sprovedenih arheoloških istraživanja pronađeno je mnoštvo pokretnog arheološkog materijala.

BRZE ČINJENICE – TUMBA GRAD

“Prilikom sprovedenih arheoloških istraživanja pronađeno je mnoštvo pokretnog arheološkog materijala. Najveći broj nalaza čine trobridni vrhovi strijela, manji i veći gvozdeni noževi i nekoliko namjenskih, kujundžijskih alata i mnoštvo gvozdernih klinova i klanfi različitih dimenzija. Posebnu grupu čine luksuzniji nalazi novca, prščenja, fibula i pojasnih kopči koje jasno opredjeljuju vrijeme podizanja trajanja i rušenja ovog značajnog urbanog centra.” – POLIMSKI MUZEJ

Učesnici su imali priliku da unaprijede svoje znanje o integrisanom upravljanju otpadom, tj. prirodnom odabiru kao osnovu za uvođenje zajednice u integrisano upravljanje otpadom. Slične radionice će se nastaviti i održavaće se u vrtićima, osnovnim i srednjim školama. Pored toga, očekuje se da će proces uspostavljanja dvorišta za reciklažu započeti u narednom periodu.

Vijesti iz projekata finansiranih u okviru Prvog poziva Ipa Programa prekogranične saradnje Crna Gora - Kosovo

Održane radionice na temu integrisanog upravljanja otpadom

Projektni tim projekta *Prekogranične zajedničke inicijative za bolje upravljanje otpadom* organizovao je radionicu za unapređenje kapaciteta zaposlenih u lokalnim komunalnim preduzećima u ciljanim oblastima. Dvodnevna radionica organizovana je u Plavu u periodu od 15. do 16. avgusta 2019. godine, a učestvovalo je 46 predstavnika iz dva komunalna preduzeća, opština koje su dio projektnog podrčja, opštinske komunalne inspekcije, policije i građana Plava, Gusinja i Murina.

Organizovane radionice na temi društvenih inovacija i radu na mreži

U okviru projekta *Samozapošljavanje i socijalno preduzetništvo za mlade* pokrenuta je promotivna kampanja za promociju koncepta društvenih inovacija i internetskih metoda kao prilika za profesiju.

Šest radionica organizovano je u šest opština koje obuhvata projekat u periodu od 10. do 11. jula 2019. godine. U Crnoj Gori, radionice su organizovane u Beranama, Rožajama i Podgorici. Slične radionice održane su na Kosovu u periodu od 10. do 12. jula 2019. godine u opštinama Peć, Istok i Dečani. Naime, u ovom periodu 76 učesnika iz Crne Gore i Kosova imalo je priliku da podijeli svoja iskustva i nauči više o alatima i praksama vezanim za društvene inovacije i rad na mreži.

U međuvremenu, radionica je takođe poslužila kao osnova za prikupljanje podataka za procjenu potreba za obukom u vezi sa dizajnom obuke, nastavnim programima i potrebnim materijalima za obuku.

Obavljeno mapiranje poljoprivrednih resursa

Projektni partneri projekta *Zeleni poslovi za bolju budućnost prekogranične regije Crne Gore i Kosova*, koji vodi Opština Andrijevića, izvršili su mapiranje poljoprivrednih resursa u ciljnim opštinama u Crnoj Gori i na Kosovu. Takođe, započela je promocija zapošljavanja u poljoprivrednom sektoru i dalje će se promovisati, naročito u srednjim školama i preko lokalnih agencija za zapošljavanje u Beranama, Andrijevići, Plavu i Dečanima. Štaviše, razgovori sa poljoprivrednicima na ovu temu su obavljeni u Crnoj Gori.

Poboljšanje zdravstvenih usluga

U okviru projekta *CARES - Prekogranične akcije u sektoru reproduktivnog zdravlja*, FORS Crna Gora je tokom maja i juna 2019. godine sproveo istraživanje o znanju i navikama kada je u pitanju reproduktivno zdravlje. Cilj istraživanja bio je prikupljanje informacija iz javnog mnjenja o znanju žena o ovoj temi, njihovoj svijesti o važnosti preventivnih akcija i navika žena u projektnom području. Uzorak istraživanja obuhvatio je 1.104 učesnice i ispitanice u opštinama Bijelo Polje, Berane, Plav, Rožaje, Mojkovac, Kolašin, Andrijevića, Gusinje i Petnjica. Istraživanje je pokazalo da su ispitanici prilično informisani o reproduktivnom zdravlju, ali 44% njih nikada nije imalo preventivni pregled. Kao što je potvrđeno istraživanjem, postoji veoma visok rizik za zdravlje ove populacije u vezi sa karcinomom dojke i grlića materice.

S tim u vezi, u narednom periodu, oktobar će biti obilježen kao mjesec svijesti o raku dojke i biće organizovana kampanja preventivnih pregleda za žene iz ciljanog područja. Kampanja će se sprovoditi zajedno sa domovima zdravlja kao i u bliskoj saradnji sa drugim institucijama koje bi mogle pomoći u mobilizaciji žena, poput medija, lokalnih vlasti, kompanija, organizacija civilnog društva itd.

Nadi vremena. Spriječi. Živi.

Razvoj ekoturizma na Balkanskim Alpima

Projekat *Razvoj ekoturizma na Balkanskim Alpima* sprovodi Centar za zaštitu i istraživanje ptica, Kosovski Centar za zagovaranje i razvoj – KADC, Gorska služba spašavanja Crne Gore i Udruženje planinara i alpinista „Pashtriku“. Tokom početne faze realizacije projekta, sprovedene su aktivnosti na izgradnji kapaciteta. Naime, od 26. do 28. juna 2019. godine održana je obuka *U jeku stanovnika šuma* na kojoj su vodiči i pružaoci usluga u turizmu iz Crne Gore i Kosova, koji rade na području Prokletija, imali priliku da nauče nešto o velikim sisarima, pticama i gljivama kako bi stečeno znanje podijelili sa turistima i predstavili ovo područje u smislu bogatstva biološke raznolikosti.

Izgradnja kapaciteta nastaviće se zajedničkom strateškom prekograničnom radionicom za razvoj integrisanih prekograničnih turističkih paketa koji obuhvataju više destinacija na balkanskim Alpima. Pored novog turističkog proizvoda, u predstojećem periodu predviđene su manje infrastrukturne intervencije koje će povećati sigurnost turista. S tim u vezi, do kraja oktobra započeće unapređivanje planinarskih staza. U narednom periodu će se takođe organizovati i obuke za specijalizovane planinarske vodiče.

Neka bude čisto i zeleno - Ujedinjeni protiv zagađenja - UAP

Prekogranični projekat *Ujedinjeni protiv zagađenja - UAP* predstavljen je javnosti tokom konferencije koja je održana u Đakovici 27. juna 2019. Konferenciji su prisustvovali predstavnici korisnika projekta, gradonačelnici, opštinski službenici, predstavnici civilnog društva kao i predstavnici medija.

Govornici su tokom konferencije istakli da će ovaj projekat imati za cilj osnaživanje zajednica i partnerskih opština da se više uključe u zaštitu životne sredine, prilagođavanje i ublažavanje klimatskih promjena, sprječavanje rizika od zagađenja životne sredine i adekvatno upravljanje otpadom. Tokom konferencije takođe je naglašeno da projekat ima za cilj i povećanje svijesti građana o zagađenju, životnoj sredini i njenoj zaštiti.

Tokom prethodnog perioda započet je dijalog sa lokalnim vlastima, mladima, školama i zajednicama u pogledu čistijeg, zdravijeg okruženja i radilo se na podizanju svijesti zajednice i mapiranju zainteresovanih strana. Pored ovoga, projektni tim je pripremio sveobuhvatni izvještaj sa mapom identifikovanih ilegalnih deponija, uključujući njihove geografske koordinate, veličinu i sastav.

Uklete planine - izvrsna vanjska destinacija

U okviru projekta *Uklete planine - izvrsna vanjska destinacija*, projektni partneri, na čelu sa Regionalnom razvojnom agencijom za Bjelasicu, Komove i Prokletije iz Crne Gore, tokom početne faze radili su na prikupljanju podataka o postojećoj mreži staza i započeli razvoj prijedloga za osposobljavanje novih staza koje će osigurati povezanost regiona. U cilju unapređenja turističke ponude na otvorenom, održan je niz sastanaka sa relevantnim zainteresovanim stranama.

Osmi sastanak Upravnog odbora projekta održan u Plavu

Osmi sastanak Upravnog odbora održan je 31. jula 2019. godine u Plavu. Tokom sastanka se razgovaralo o sprovođenju i predstojećim aktivnostima u drugoj polovini 2019. godine u okviru Ipa Programa prekogranične saradnje Crna Gora – Albanija i Crna Gora – Kosovo 2014-2020. Na sastanku je ocijenjen kvalitet sprovedenih aktivnosti i postignutih rezultata tokom prve polovine 2019. godine.

Sastanku su prisustvovali predstavnici Kancelarije za evropske integracije u Crnoj Gori, Delegacije Evropske Unije u Crnoj Gori, Ministarstva finansija Crne Gore – Direktorata za finansiranje i ugovaranje sredstava EU pomoći (CFCU), Ministarstva za administraciju lokalne samouprave Republike Kosova, Ministarstva za administraciju lokalne samouprave Republike Albanija, kao i predstavnici Zajedničkog tehničkog sekretarijata za Ipa Programe prekogranične saradnje Crna Gora – Albanija i Crna Gora – Kosovo 2014-2020.

Članovi Upravnog odbora projekta su takođe posjetili projektni tim projekta *Prekogranične zajedničke inicijative za bolje upravljanje otpadom* koji je finansiran u okviru Prvog poziva IPA prekograničnog programa Crna Gora – Kosovo 2014-2020. Naime, projekat sprovode Komunalno preduzeće Plav i Regionalna agencija za otpad „Čabrati“ iz Đakovice. Tokom posjete projektni tim je informisao članove Upravnog odbora o sprovedenim i predstojećim aktivnostima u okviru projekta. Na kraju posjete, projektni tim je za članove Upravnog odbora projekta organizovao obilazak prostora koji će se do kraja trajanja projekta pretvoriti u prostor za odvojeno prikupljanje otpada.

»» Operativne strukture programa (kliknite na ikone kako bi posjetili njihovu internet stranicu)

Kancelarija za evropske integracije

Ministarstvo finansija
Direktorat za finansiranje i ugovaranje
sredstava EU pomoći

MINISTRY FOR EUROPE AND FOREIGN AFFAIRS

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal
Ministarstvo Administracije Lokalne Samouprave
Ministry of Local Government Administration

**ZAJEDNIČKI TEHNIČKI SEKRETARIJAT IPA
PROGRAMA PREKOGRANIČNE SARADNJE**
CRNA GORA – ALBANIJA | CRNA GORA – KOSOVO 2014–2020

Zajednički tehnički sekretarijat – **Sjedište**
Adresa: Beogradska 17, 81 000 Podgorica, Crna Gora
Telefon: + 382 20 240 784; + 382 20 240 631;

Sanja TODOROVIĆ

Šefica Zajedničkog tehničkog sekretarijata

E-mail: sanja.todorovic@jts-mne-alb-mne-kos.org

Maja RADOVIĆ

Službenik za finansije i nabavke

E-mail: maja.radovic@jts-mne-alb-mne-kos.org

Nikola ĐONOVIĆ

Projektni službenik sa specijalizacijom u oblasti komunikacija

E-mail: nikola.djonovic@jts-mne-alb-mne-kos.org

Almir ČAUŠEVIĆ

Projektni službenik sa specijalizacijom u oblasti IT

E-mail: almir.causevic@jts-mne-alb-mne-kos.org

Petar BELADA

Administrativni asistent

E-mail: petar.belada@jts-mne-alb-mne-kos.org

Zajednički tehnički sekretarijat – **Kancelarija Antene Skadar**

Adresa: Rruga Ndoc Çoba, br 1 Skadar, Albanija

Telefon: + 355 22 80 20 80;

Andi ÇEKAJ

Projektni službenik u Anteni

E-mail: andi.cekaj@jts-mne-alb-mne-kos.org

Zajednički tehnički sekretarijat – **Kancelarija Antene Priština**

Adresa: Agim Ramadani, 36/4, 10 000 Priština, Kosovo

Telefon: +383 38 200 35543

Gazmir RACI

Projektni službenik u Anteni

E-mail: gazmir.raci@jts-mne-alb-mne-kos.org

www.cbc-mne-alb.org | www.cbc-mne-kos.org

Ovaj projekat je finansiran
od strane Evropske unije